

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. København, den 31. januar 2006.

- a. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at afholde udgifter på i alt 10,0 mio. kr. i perioden 2006-2008 til etablering af et uafhængigt og selvstændigt Center til forskning vedrørende Danmark under den kolde krig. Udgifterne i 2006 udgør 3,4 mio. kr. Endvidere søges der om Finansudvalgets tilslutning til at etablere det uafhængige og selvstændige Center til forskning vedrørende Danmark under den kolde krig under Forsvarsministeriet. Som konsekvens søges der om Finansudvalgets tilslutning til at overføre den på finansloven opførte bevilling til formålet på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings paragraf til Forsvarsministeriets paragraf.
- b. Ved aftalen af 7. november om finanslov 2006 har regeringen og Dansk Folkeparti fastlagt initiativet således:

"Med henblik på at holde erindringen om den kolde krig i hævd og for at fremme den videre forskning i historien om den kolde krig anvendes i alt 10 mio. kr. over en 3-årig periode til støtte til forskning vedrørende Danmarks stilling under den kolde krig. Projekterne igangsættes under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling efter drøftelse med parterne. Under hensyn til resultaterne fremlagt i DIIS-rapporten om Danmark under den kolde krig (2005) skal forskningen blandt andet yderligere klarlægge aspekter af de militære trusler rettet mod Danmark og Østersøområdet, herunder østblokkens indflydelse på danske beslutningstagere".

Initiativet er en opfølgning på aftalen for finanslov 2005, hvor parterne aftalte følgende:

"Når rapporten om Danmarks sikkerhedspolitiske situation under Den kolde krig foreligger omkring årsskiftet 2004/2005, vil parterne tage stilling til, om der er behov for yderligere studier af Danmark under Den kolde krig".

Regeringen og Dansk Folkeparti har aftalt at etablere et uafhængigt og selvstændigt center med følgende formål og opgave:

"Der skal over de næste tre år gennemføres en fri og bred forsknings- og formidlingsindsats vedrørende Danmark under den kolde krig. Opgaven skal bestå i at tilvejebringe et overskueligt værk, der med udbytte kan læses af ikke-fagfolk og således formidle de opnåede forskningsresultater til den almindelige læsende offentlighed i Danmark. Delresultater af forskningen kan evt. offentliggøres i artikelform eller på anden måde, før den samlede undersøgelse er tilendebragt.

Under hensyn til resultaterne fremlagt i DIIS-rapporten om Danmark under den kolde krig (2005) skal forskningen blandt andet yderligere klarlægge østblokkens indflydelse på danske beslutningstagere og aspekter af de militære trusler rettet mod Danmark og Østersøområdet. Af særlig interesse vil være periodens principielle modsætninger i politik, i medierne og i den offentlige debat, herunder kulturdebatten i bredeste forstand – kort sagt mehingsdannelsen, dens

hjemlige og udefra stammende inspirationskilder samt dens udvikling i perioden. Det militære trusselsbillede i perioden skal ikke specifikt udforskes, men bygge på den eksisterende danske og internationale forskning.

Indsatsen skal baseres på historisk forskning på højeste videnskabelige niveau. Forskningen skal hvile på det bredest mulige kildemateriale og inddrage resultaterne fra den allerede eksisterende danske og udenlandske forskning om emnet. Da Sovjetunionen var den vigtigste del af østblokken, vil sovjetisk arkivmateriale og andre sovjetiske kilder naturligt udgøre et vigtigt fundament for udforskningen. De indhøstede forskningsresultater vedrørende Danmark sættes ind i en international sammenhæng.

Forskerne vil få adgang til de statslige arkiver på samme vilkår som DIIS-udredningens forskere.”

Det nye center foreslås placeret under Forsvarsministeriet ved Forsvarsakademiet og oprettes som selvstændig institution, der ledes af en bestyrelse på fem medlemmer udpeget af forsvarsministeren, heraf to medlemmer efter indstilling fra Det Strategiske Forskningsråd. Bestyrelsens formand og medlemmer skal alle have relevant forskningsfaglig baggrund. Centerets faglige virke ledes af en centerleder på professorniveau, der sammen med et antal projektansatte forskere forestår centerets forskning og formidling. Af hensyn til centerets uafhængighed skal det ikke indgå i Forsvarsministeriets organisations- og ledelsesmæssige strukturer.

Det foreslås endelig, at bestyrelsen tildeles beslutnings- og tilskudskompetencen over den samlede bevilling samt ansættelseskompetence i forhold til centerlederen. Centerlederen findes via et åbent opslag, og denne tildeles kompetence til via et yderligere opslag at ansætte de øvrige forskere og administrative medarbejdere. Centeret skal i faglige spørgsmål være uafhængigt af forsvarsministeren, men ministeren godkender efter indstilling fra bestyrelsen centerets vedtægter. Vedtægterne skal fastsætte kompetenceforholdene mellem bestyrelsen, centerlederen og de ansatte.

En del af centerets bevilling skal anvendes til administrative udgifter. Samlokaliseringen med Forsvarsakademiet giver driftsmæssige fordele, men det organisatorisk uafhængige center vil kunne afholde udgifter til sekretærbistand, regnskab, kontorhold, husleje og honorarer til bestyrelsen.

Udgifterne i 2006 på 3,4 mio. kr. kan specificeres således på under- og standardkonto:

§ 19.17.04. Andre programaktiviteter	
23. Forskning vedrørende Danmark under den kolde krig	
54. Tilskud til anden virksomhed	-3,4 mio. kr.
§ 12.21.01. Forsvarskommandoen (<i>Driftsbev.</i>)	
10. Almindelig virksomhed	
11. Lønninger	2,5 mio. kr.
14. Køb af varer og tjenesteydelser	0,5 mio. kr.
16. Leje, vedligeholdelse og skatter	0,1 mio. kr.
19. Diverse driftsudgifter	0,3 mio. kr.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget for at få igangsat det aftalte initiativ i indeværende finansår.
- d. Forslaget er udarbejdet i samarbejde med Forsvarsministeriet.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at afholde udgifter på i alt 10,0 mio. kr. i perioden 2006-2008 til etablering af et uafhængigt og selvstændigt Center til forskning vedrørende Danmark under den kolde krig. Udgifterne i 2004 udgør 3,4 mio. kr. Endvidere søges der om tilslutning til at etablere forskningscenteret under Forsvarsministeriet. Endelig søges der om tilslutning til at overføre den på finansloven opførte bevilling til formålet på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings paragraf til Forsvarsministeriets paragraf, således at der på forslag til tillægsbevilling optages følgende:

§ 19.17.04 Andre programaktiviteter	-3,4 mio. kr.
§ 12.21.01 Forsvarskommandoen (Driftsbev.).....	3,4 mio. kr.
f. Finansministeriets tilslutning foreligger.	

HELGE SANDER

/ Carsten Aabo

Til Finansudvalget.